

RDEČI PRAPOR

Glasilo jugoslovanske socialne demokracije.

Izhaja v Ljubljani k'rsa
 torek, četrtek in soboto

Naročnina za avstro-ogrsko kraje
 za celo leto 14 K, za pol leta 7 K,
 za četrt leta 3'50 K, mesečno 1'20 K;
 za Nemčijo za pol leta 7'90, za četrt
 leta 4 K; za Ameriko za pol leta
 9'50 K za četrt leta 4'80 K.

Posamezna številka 10 w.

Reklamacije so pošiljane pristo-
 jefrankirana pisma se ne spro-
 jemajo. Rokopisi se ne vračajo,
 jenerati. Enostopna petil-vrstica
 (širina 88 mm) za enkrat 50 vln.,
 večkrat po dogovoru.

79. številka.

V Ljubljani, v torek, dne 3. avgusta 1909.

Leto XII.

NASLOVA: Za dopise in rokopise za list: Uredništvo
 «Rdečega Prapora», Ljubljana. — Za denarne pošiljave
 naročila na list, reklamacije, inserate i. t. d.: Upravništvo
 «Rdečega Prapora», Ljubljana, Selenburgova ulica 6/II.

Kaj hoče ljudstvo?

Krčevito se trudijo naši klerikalci sami sebi
 sugerirati, kar bi jih osrečilo, česar pa ni. Sami
 sebi pripovedujejo in prisegajo, da odobrava ljud-
 stvo njihovo blazno početje. A vendar niso imeli
 toliko poguma, da bi bili hoteli slišati neodvisen
 ljudski glas, temveč v «Unionu» so zborovali pod
 geslom: «Samo za pristaše «S. L. S.» Zvseh kon-
 cev in krajev znaša «Slovenec» na kup «slovan-
 ske» glasove, ki hvalijo obstrukcijo; a vsakemu
 poznavalcu političnih razmer je jasno, da so to
 glasovi obstrukcionistov samih, ki seveda ne ma-
 rajo obsojati svojih zločinov. Kakor so Bienerthovi
 ministri v zadevi bosenske banke sami sebi izrekli
 zaupanje, tako podpisujejo klerikalci zdaj sami
 sebi hvalo. Od srca jim pa ne prihaja; zakaj za-
 vest, da so izvršili v državnem zboru hudobijo,
 je vendar premočna, da bi mogli z neprisiljeno
 mimiko nadaljevati komedijo in ljudski glasovi, ki
 jih lahko slišijo, če le nekoliko napno ušesa, jih
 prepričujejo, da so temeljito zavozili.

Svobodni ljudski glasovi so se slišali v ne-
 deljo na shodu, ki ga je sklicala ljubljanska okrajna
 organizacija jugoslovanske socialno-demokratske
 stranke na vrt «Narodnega Doma». To ni bil shod
 «samo za pristaše socialne demokracije», temveč
 pravi ljudski shod, kamor je bil pristop vsakomur
 prost. In kar se je zbralo, je bilo ljudstvo, pravo
 delavsko ljudstvo, ki mu življenjske ni šala ali pri-
 jetna igra, temveč kruta resnost, prizadevajoča
 mu od dne do dne hujše skrbi. Po eni strani la-
 tentna industrijska kriza, slabi zaslužki, brezposel-
 nost, po drugi strani nezaslišana draginja, ki one-
 mogoča delavcu, da bi zadostno prehranil sebe in
 svojo družino, kaj še da bi mogel misliti na raz-
 vedrila, na zabavo, na potrebne nabave v hišnem
 gospodarstvu ali celo na nekoliko letnega počitka!
 Ljudstvo je govorilo na tem shodu in če bi bili
 klerikalni obstrukcionisti prišli poslušat ljudski glas,
 pogledat ljudstvu v oči, bi se bila morda vendar
 temu ali onemu zbudila vest, pa bi nekoliko raz-
 misljal o bedi, ki že davno ni prazna beseda, am-
 pak strašna resnica.

Vrt «Narodnega Doma» je ljubljanskim so-
 drugom in tistim, ki so kdaj bili v Ljubljani, znan,
 pa zato zadostuje, če povemo, da je bil poln de-
 lavskega ljudstva, dasi so imeli lesni delavci svoj
 posebni shod; ne le da so bili zasedeni vsi stoli,
 ampak sto in sto sodrugov je moralo stati, ker ni
 bilo več prostih sedežev.

Zborovanje je otvoril sodrug Kocmur v
 imenu okrajnega odbora s primernim nagovorom.
 Na to so bili izvoljeni v predsedništvo sodrugi
 Kocmur, Vdovič in Sajovic, potem je poro-
 čal sodrug Ethin Kristan. V obsirnem govoru,
 poldrugo uro trajajočem, je podal zgodovino par-
 lamentarnega dela celega leta in kritično pojasnil
 politični in gospodarski položaj. Toda premalo bi
 bilo, če bi se reklo, da je govoril sam poročal-
 valec: Govoril je ves zbor. Izjave pritrjevanja,
 klici odobravanja, ki so spremljevali poročilo, niso
 bili nič manj zgovorni od govornikovih besed;
 bilo bi pa vredno, da bi bili klerikalci in Bienerth
 opazili orkan ogorčenja, ki je elementarno iz-
 bruhnil, ko je govornik razkril agrarno oderuško
 ozadje obstrukcionistične politike in v vsej nagoti
 pokazal strašne gospodarske posledice brezdušnega
 zapiranja mej in veleagrarnih carin. Viharna ne-

volja vsega zbora je bila najbolji dokaz, da be-
 seda o draginji in lakoti, žal, ni več sama akade-
 mična grožnja, ampak krvava resnica in moreča
 skrb vsega delavnega ljudstva.

Predsednik je vabil eventualno navzoče na-
 sprotnike, naj se oglašijo; zajamčil je vsakemu
 svobodno besedo. Toda nihče se ni oglašil. Tedaj
 je sodrug Kocmur sam ilustriral še nekatere
 točke klerikalne taktike in potem je razložil shodu
 resolucijo, katero objavimo na drugem mestu.

Resolucija je bila brez debate soglasno spre-
 jeta. Nato se je shod zaključil z burnimi živio-
 klici socialni-demokraciji.

Car batjuška.

Nikolaj II., poglavar biričev in krvnikov, zati-
 ralec ruskega naroda, potuje po Evropi. V svoji
 državi se ne upa storiti nobenega koraka, če ga
 ne stražijo cele brigade vojakov, legije policajev in
 nošteti vchuni in ogleduhi. Tako ga ljubi «njegov»
 narod, da se ga beli car bolj boji kakor kuge in
 kolere. Razlogov ima dovolj za svoj strah, saj mu
 ga vdihuje slaba vest, ki mu pretresa kosti po
 dnevu in mu kaže krvave žrtve ter fantastične po-
 sasti v sanjah.

Krvavi car obiskuje evropske dvore. Solidar-
 nost narodov se pa tako krepi, da pozdravljajo
 ruskega tirana na vseh koncih in krajih enaki gla-
 sovi kakor doma. Oficielni krogi ga sprejemajo,
 zakaj njihove glave mislijo diplomatično, ne pa
 človeško; toda ljudstvo protestira po vseh deželah
 strastno, vneto proti obisku in proti slavnostnemu
 sprejemanju moža, ki je odgovoren za nezaslišane
 grozote, za krvave brutalnosti, za nečloveško zati-
 ranje, zasužnjevanje, mučenje in ubijanje najpleme-
 nitejših sinov naroda. Na Francoskem, na Angle-
 škem in v Italiji se mogočno dviguje ljudski glas,
 ki mora doseči tudi ušesa carjeve okolice in ji po-
 vedati, kako sodijo narodi vsega sveta o divjaskem
 zistemu, ki razsaja na Ruskem in ki ga predstavlja
 ruski car.

Nekaj vzvišenega je v elementarnem izbruhu
 ljudske nevolje, zgražajoče se ob rekah krvi, ob
 človeških hekatombah, padajočih v prid malošte-
 vilne brezvestne družbe zločinskih izkoriščevalcev,
 bogatečih se ob bedi celega naroda. Toda proteste
 proti sprejemanju okrvavljenega carja povečuje še
 višja ideja solidarnosti svobodnejših narodov z
 zasužnjenim in brez primere trpinčenim ruskim na-
 rodom. Izrazi te vzajemnosti, ki se ponavljajo in
 naglašajo v vseh protestih so radostna znamenja
 in velikanski je njih pomen; ognjeni protesti proti
 čaščenju carja so ruskega narodu porok, da ni
 osamljen v svojem boju za svobodo; vse, kar je
 resnično neodvisnega in za svobodo vnetega v
 Evropi, gleda na vprašanje ruske osvoboditve kakor
 na svojo zadevo in to daje ruski revoluciji tisto
 čudovito moč, da lahko upa kljub vsakemu raz-
 očaranju, da se lahko bojuje kljub vsem porazom,
 da živi in napreduje kljub Sibiriji in ječam in vis-
 licam.

Ena najsijajnejših manifestacij te solidarnosti
 je bila v nedeljo, 25. m. m. v Londonu. Nepre-
 gledne množice so se zbrale na poziv delavskih in
 socialističnih organizacij na Trafalgar Square, kjer
 so bili postavljeni štirje govorniški odri in neštete
 zastave so vihrale, prapori s primernimi napisi so
 se bleščali v zraku, najboljši govorniki so razlagali
 namen in pomen velikanske demonstracije. Politi-
 čarji kakor O' Grady in Roberts, Keir Hardie, Mac
 Donald, Hyndman in Quelch, vodje strokovnih
 organizacij Jem Mac Donald, Ben Tillet, voditeljica

delavk, Mary Mac Arthur, glasoviti pisatelji kakor
 Bernhard Shaw, Headingley in cela vrsta izven do-
 movine živčih Rusov, med njimi nekdanji poslanec
 Aladin, so nastopili in tolmačili misli in občutke
 ljudstva. Z nepopisnim navdušenjem se je sprejela
 sledeča resolucija:

«V tem, ko pošilja današnji ljudski shod ru-
 ske mu narodu bratske pozdrave ter izreka
 upanje, da se na Ruskem kmalu ustanovi konsti-
 tucionalna vlada in da doseže gibanje za politično
 svobodo svoj cilj, protestira shod kar najodločneje,
 da sprejemata kralj in vlada ruskega carja v imenu
 naroda Velike Britanije; shod izreka, da je njegova
 navzočnost tukaj pohujšljiva in da prihaja car, kar
 se tiče naroda, kot nepovabljen in nepozdravljen
 gost.»

Kakor na Angleškem, demonstrira delavstvo
 v Franciji proti sprejemu tirana, v Italiji pa se
 pripravljajo vse politične in strokovne organizacije
 delavstva za protestno manifestacijo. Tako spoznava
 ruski narod, da ima enako čuteče brate po vsem
 svetu. Zbliževanje narodov napreduje z orjaskimi
 koraki, tiranija pleše na vulkanu.

* * *

Kakor največjega zločinca so peljali batjuško iz
 Kiela skozi Viljemov kanal pa v francoske vode.
 Spredej, zadaj torpedovke, na obrežju celi polki
 vojaštva, na vseh koncih in krajih tajna policija.
 Na suho zemljo se pa najmočnejši vladar sveta
 sploh ne upa . . .

V soboto ob 2 in 20. minut popoldne so došle
 ruske bojne ladje v Cherbourg. Pozdravilo jih je
 21 streliv iz topov. Predsednik republike Fallie-
 res, katerega so spremljali zunanji, vojni in mor-
 nariški minister, je takoj obiskal carja in njegovo
 ženo na jahti «Standard», oba sta šla na francosko
 krizarko «Galilee», s katere je Nikolaj ogledal fran-
 cosko eskadro. Potem je obiskal predsednika re-
 publike na oklopnjaci «Verité». Tama sta imela
 pozneje sestanek, ki je trajal čez eno uro.

V mestu so socialisti, katerim občinski svet ni
 dal dvorane za protestni shod, privedili veliko
 demonstracijo.

Za zbor rudarske „Unije“.

Nadaljni predlogi predstojništva so sledeči:
 «Za duplikate izgubljenih ali pokvarjenih
 unijskih izkazov kakor pravil in poslovníkov ima
 član plačati 40 vinarjev, kar se mu potrdi z znamko
 v duplikatu.»

Za VI. poglavje opravičnika: Podpora v slu-
 čaju brezposelnosti — se predlaga:

Po popolnoma vplačanih te- dskih pri- spevkov	v I. razredu s te- dskim pri- spevkom 50 vln.		Najvišji znesek v letu	v II. razredu s tedenskim pri- spevkom 40 vln.		Najvišji znesek v letu
	podpore dnevno	teden- sko		podpore dnevno	teden- sko	
52 tednov	1'50	10'50	84'—	1'30	9'10	72'80
156 »	1'70	11'90	95'20	1'40	9'80	78'40
260 »	1'90	13'30	106'40	1'50	10'50	84'—

Vse ostalo v VI. poglavju ostano neizpremi-
 njeno. Stilizacija 1. odstavka se spravi v soglasje
 z novimi postavkami.

II. Rezervni sklad. V 1. vrstici se uvrsti: «Od
 vsakega vplačanega tedenskega prispevka člana I.
 in II. razreda 5 vinarjev.

V. poglavje: Podpora v slučaju bolezni znaša
 po 52 popolnoma vplačanih tedenskih prispevkih.

V I. razredu		Najvišji znesek v letu za 10 tednov	v II. razredu		Najvišji znesek v letu za 10 tednov
podpora	podpora		podpora	podpora	
dnevno	tedensko		dnevno	tedensko	
k r o n					
—50	3-50	35—	—40	2-80	28—

Vzivanje podpore se začne z osmim dnevom bolezni in konča s 77. dnevom trajanja bolezni.

VII. poglavje opravilnika: Pogrebina. Podpora v slučaju smrti se lahko izplača, če se izkaže 52 tedensko članstvo in če so prispevki za to dobo popolnoma vplačani. Začetek 52. tedna se vstjeje v čakalno dobo, čim je prispevek poravnat. Podpora v slučaju smrti za zaostale po članu znaša:

Po popolnoma vplačanih prispevkih za	V I. razredu s prispevkom 50 vin.	V II. razredu s prispevkom 40 vin.	V III. razredu s prispevkom 20 vin. izvzemši provizioniste
52 tednov	55—	50—	50—
156 "	70—	60—	55—
260 "	85—	70—	60—
520 "	100—	85—	65—

Pri smrti vsled nesreče se spregleda 52 tedenska doba popolnoma vplačanih doneskov, tako da se zaostalim ponesrečenega člana izplača najnižja postavka tistega razreda, v katerem je član vplačeval.

Podpora v slučaju smrti provizionista, ki je prestopil iz višjega razreda, se odmeri po resnični dobi članstva, doseženi v I. ali II. razredu.

Pri smrti članove soproge znaša pogrebina po 52 popolnoma vplačanih tedenskih prispevkih 30 kron, po 260 tedenskih prispevkih pa 50 kron.

Strokovni časopisi. Z začetkom leta 1909. izhajajo strokovni časopisi «Glück auf», «Nazdar» in «Gornik» vsak teden. Podružnice in vplačevalnice plačajo za vsak sprejeti iztis kateregakoli navedenih listov po 7 vinarjev. Obračunavati se mora vsak mesec z dotično administracijo.

Podpora v slučaju stavke. Če traja stavka, ki jo je predstojništvo «Unije» priznalo nad 14 dni, se začne pravica do podpore s tretjim tednom trajanja stavke.

Podpora v stavki se plačuje z začetkom tretjega tedna za teden naprej in znaša po 52 popolnoma vplačanih tedenskih prispevkih: a) za oženjene člane 8 kron; b) za svobodne člane 6 kron. Oženjeni člani dobe za vsakega otroka izpod 14 let za vsak teden po 30 vin. več.

Vabilo na naročbo.

Sodruge in prijatelje vabimo na novo naročbo, dosedanje naročnike pa, katerim je potekla naročnina koncem meseca julija, da jo zopet obnové.

„Rdeči Prapor“

izhaja trikrat na teden ter velja

Za Avstro-Ogrske dežele:

za celo leto K 14.—
za pol leta „ 7.—
za četrť leta „ 3-50
na mesec „ 1-20

Za Nemčijo:

za pol leta K 7-90
za četrť leta „ 4.—

Za Ameriko:

za pol leta K 9-50
za četrť leta „ 4-80

Obenem prosimo cenjene naročnike, naj priporočajo naš list svojim sodrugom, prijateljem in znancem, naj ga zahtevajo po gostilnah in kavarnah, v katere zahajajo in naj nam pošljejo naslove takih znancev, ki bi ga naročili, če jim ga pošljemo na ogled.

Upravništvo „Rdečega Prapora“.

Zahtevajte po vsah gostilnah, kavarnah in brivnicah

„Rdeči Prapor“

Dopisi.

Idrija. (Javna varnost.) Pri nas vladajo glede na varnost take razmere, da je javna kritika že neizogibna. Oblasti, ki bi imele dolžnost, skrbeti za red in ki so še preveč urne, če se jim zdi potrebno nastopati proti proletarcem, kar ne morejo priti z mesta v drugih slučajih, kjer bi bilo oblastveno zanimanje prav potrebno. Minulo je že nekoliko tednov, kar se je ponesrečila hčerka knjigoveza F. Cimburka in je dobila tako močne poškodbe, da bo prav težko okrevala. Vest o nesreči se je takoj raznesla po vsem mestu, a dasi Idrija še ni tako velika kakor London, se vendar zdi, da ni prišel dogodek še nobenemu uradnemu organu do ušes; vsaj nihče ne ve, da bi se bilo že kaj preiskavalo in da bi se bila kakšna oblast zanimala za vzrok nesreče. Deklica je padla 4 metre globoko z mostovža, ker se je vlomila lestva, s katero je mostovž obit. Menimo, da ni vseeno, če se ponesreči človek ali žaba. Če je človeško življenje več vredno od mačjega, mora biti tudi pekskrbljeno za varnost tega življenja; in če kličejo ubogege delavca na odgovornost radi brezpomembne malenkosti, se sme zahtevati, da se pokliče na odgovornost tudi tisti, ki zakrivi človeško nezgodo. Ako bi bil padel otrok bogataša ali veljaka štiri metre globoko, bi bil gotovo že ves aparat pokoncu in najbrže bi bil krivec že davno dogan. Da bi bila kazen neizogibna, je pa tudi gotovo. Ker je pa nesreča doletela priprostega človeka, se nič ne mudi popravljanje, naj tudi razpade hiša. Upamo, da bodo te vrstice zalegle, da se vsaj sedaj zgodi, kar bi se moralo že davno zgoditi.

Spodnja Šiška. V torek, 27. t. m. je okrajna organizacija za ljubljansko okolico priredila v Šiški na Vodnikovem trgu ljudski shod z dnevnim redom: Splošna draginja in zaključitev državnega zbora. Dasi na delavnik, je imel shod vendar lepo udeležbo; ves prostorni vrt je bil poln. V predsedništvo sta bila izvoljena sodruga Vdovič in Bezjak. Poročal pa je sodrug Ethim Kristan, ki je v obširnem govoru podal pregled političnih dogodkov od rekonstrukcije Bienerthovega kabineta dalje. S svojo ostro kritiko je enako zadel klerikalne obstrukcioniste kakor Bienerthove nerodnosti. Pokazal je, s kakšnimi hinavščinami izkušajo klerikalci zakriti svoj polom ter konstruirati iz njega še celo nekako zmago. Če je bil v tej kampanji kdo tepen, je to v prvi vrsti ljudstvo, ki mora z dragim življenjem in pomanjkanjem, plačevati osebne ambicije gospoda Sušteršiča. Shod je burno odobral govornikovo izvajanje in ker se nihče več ni oglasil za besedo, je predsednik zaključil zborovanje ob 10. uri zvečer.

Politični odsevi.

* V istrskem deželnem zboru vlada tako miroljubno razpoloženje, kakor da niso tam leta in leta divjali najburnejši viharji. Med Italijani in Slovani se je dosegel sporazum. Deželni odbor je popolnoma gladko izvoljen, obe nacionalni stranki sta se tudi sporazumeli o narodni razdelitvi občin ter sta soglasno vložili nujne predloge, da se podaljša občinskim zastopom funkcijska doba; razdelitev občin naj bi se namreč izvršila še pred novimi volitvami.

* Car batjnska. 29. julija je carska družina odpotovala na Francosko. Ko je predvčerajšnjem jalta prišla, je bila voda tako nizka, da so morali ruski monarhi nesti člane carske družine na suho. — Protesti shod socialistnih demokratov je bil velikanski. Udeležilo se ga je 10.000 ljudi. Govoril je poslanec dr. Liebknecht.

* Turčija demonstrira proti Grški s tem, da je zelo pomnožila garnizijo v Janini. V Prinkipo je bil aretiran neki grški častnik.

* Fallieres se ne snide s kraljem Edvardom. Vest, da se predsednik Fallieres tekom avgusta poda v Marijine vari k sestanku z Edvardom, se iz Berlina dementira.

* Rusija hoče kaznovati Perzijo. Ker perzijska vlada ni ruskemu ministru dala nikakih garancij proti izgredom, odločila se je ruska vlada, da pošlje v Perzijo kazensko ekspedicijo. Ruske čete, ki so doslej v Perziji, ostanejo ondi.

* Protirevolucija v Perziji. Iz Teherana poročajo, da se ondi pripravlja protirevolucija na korist odstavljenega šaha.

* Bivši šah zapusti 2. avgusta Teheran in se naseli na Krimu, kjer bo stanoval v nekem gradu.

Shodi.

Pozor, občani! Javni ljudski shod se vrši v soboto, 7. t. m. ob 9. uri zvečer v pivovarni pri „Črnem orlu“ v Idriji. Dnevni red: Namen in pomen obstrukcije v državnem zboru. Poroča sodr. A. Kristan iz Ljubljane. Pridite vsi!

Vsem članom rud. društva se naznanja, da se vrši v nedeljo, dne 8. t. m. ob 9. uri dopoldne v prostorih rudarskega društva v Idriji društveni shod z dnevnim redom: 1. Razprave o „Unijskem“ predlogu glede zvišanja članskih doneskov. 2. Volitev poslancev na revirno konferenco. 3. Slučajnosti. Ker je shod velike važnosti, se prosi člane, da se mnogobrojno udeležé.

Solkani pri Gorici. V soboto, 24. t. m. je bil pri nas jako dobro obiskan shod, ki ga je priredila podružnica «Zveze lesnih delavcev». Poročal je sodrug Petejan o potrebi strokovne organizacije za solkanske delavce ter o njeni nalogi. Govornik je opisal položaj solkanskih mizarjev ter ga primerjal s položajem mizarjev v takih krajih, kjer so organizirani. Pojasnil je, kako velike koristi daje strokovna organizacija svojim članom v materialnem oziru. Ko so govorili še sodrugi Poveraj, Jug, Perko in Lenasi, se je soglasno sklenilo, da se mora strokovna organizacija sploh oživeti in delati v prid solkanskih mizarjev. V ta namen se je izvolil odbor 5 sodrugov, ki ima namen, nabirati člane in pripraviti vse, da se v kratkem skliče občni zbor podružnice lesnih delavcev v Solkanu.

Društvene vesti.

§ **Socialistično društvo „Naprej“** v Idriji priredi dne 18. avgusta t. l. v pivarni pri „Črnem orlu“ v Idriji ljudsko veselico. Spored: Godba, šaljiva pošta in ples. Vstopnina 20 vin. za osebo. Začetek točno ob 7. uri zvečer. K obilni udeležbi vabi odbor.

Domače vesti.

— **Elektrificiranje železnic** je že nekaj časa predmet obširnih študij v železniškem ministrstvu. Proučava se potreba sil za vse železnice, ležeče v obsegu vodnih sil, katerih je 4000 kilometrov, splošna načela za električni obrat, nadalje podrobni načrti za tiste proge, ki so radi znatnega padca, zaradi tunelov in zadi bližine vodnih sil tehnično in gospodarsko najbolj pripravne za elektrificiranje. Prvi del študij se dovrši še letos. Od podrobnih načrtov je že izdelan tisti za progo Opčine—Trst ter za premikanje na tržaškem državnem kolodvoru; v delu pa so načrti za arlbersko in bohinjko železnice. Posebne proge, ki so v bližnjem času namenjene za električni obrat, so sledeče: Trst—Herpelje—Kozina, Trst—Sv. Sava, Trst—Buje, Trst—Barkovlje, Gorica—Ajdoščina, Bolcan—Meran, Meran—Mals, Mals—Landeck, Schwarzach—St. Vid—Špital—Milstatsko jezero—Beljak—Področica, Stainach Irnding—Aitnang Püchheim.

— **O Višnjici na Dolenskem**, ki se je pogrznila, kakor smo javili zadnjič, piše «Slovenec», ki je nekako organ kranjskega deželnega odbora: «Višnjijski potok, ki je izginil v Mlačevem v podzemsko jamo, in ki so ga napeljali v stransko strugo, da morejo spodnji mlini mleti, se bo rešil za mlinarje in poljedelce. Po navodilih deželnega stavbenega svetnika Sbrizaja se jama zabetonira, a tako, da bo iz betonske struge segala navpik betonska cev, skozi katero se bo dalo dognati, ali pri povodnjih udari voda iz podzemske jame navzgor. Delo bo v par dneh končano. Treba pa bo misliti na to, da se ves potok od Višnje gore regulira, kar je v ozki zvezi z izboljšanjem travnikov. Deželni odbornik dr. Lampe se je ob tej priliki domenil z nekaterimi domačini, da bi se začelo s poskušnjami za izboljšanje travnikov. Svet je jako ugoden in se bo dalo mnogo doseči. Voda pa, ki se v zgornjem delu hrez koristi izgubi, bo po regulaciji prišla v korist spodnjim posestnikom, zlasti mlinom in žagam.» Da je bilo za to spoznanje treba časa od 8. do 26. t. m., zamolči katoliško glasilo Šukljeta in Lampeta.

— **Nesreča.** 15letni sin posestnika Beraniča v Cirkovcih na Štajerskem se je igral z nabasano puško. Hotel je ustreliti nekega goloba, namesto tega je pa zadel iz nepredvidnosti nekega mlatiča na skednju, ki se je zgrudil in kmalu umrl.

— **Ustreljen stotnik.** V Ratečah na Gorenjskem se vrše strelne vaje 9. bataljona poljskih lovcev. Stotnik Edvard Berger se je upal predaleč iz zavetišča ter je bil ustreljen v vrat ter se je takoj mrtev zgrudil. V par mesecih bi bil postal major.

— **Smodnik in cigareta.** V soboto je kupil Anton Korošec iz Tomišlja pol kilograma smodnika, dejal ga v žep, kadil cigareto in jo tudi vtaknil v žep. Smodnik se je vnel. Korošec je tako nevarno ranjen, da bo težko kaj z njim.

— **Zopet nesreča s puško.** V Strugah pri Ribnici je Anton Bradač po nesreči nevarno ranil s strelom Jožefa Križmana, ki bo težko krevat.

— **Bik ga je poškodoval.** Posestnik France Vovk iz Ostroznega Brda je gnal tri bike napajat, in sicer proste, ne da bi jih bil imel za nos prevezane. V oddalju kakih 30 korakov zagleda tri leta stari bik vola in 70 let starega pastirja Antona Suša iz Suhorja. Bik se zaleti najprvo v vola, potem pa še v pastirja, kateremu je polomil nekaj kosti in ga sploh tako poškodoval, da je le malo upanja, da bi starec okreval.

— **Samomor.** Močno nevrasteničen je bil 40 letni brivec Avg. Komel v Gorici. Pred kratkim je bil vzel britev pa se je na vrtu ob svojem stanovanju porezal, toda ne smrtnevarno. Nahajal se je na to v bolnišnici. Te dni so ga hoteli izpustiti. V neopazovanem trenutku se je zagnal s hodnika na tla ter obležal mrtev.

Resolucija

sprejeto na ljudskem shodu v Ljubljani, (glej uvodni članek).

Ljudski shod, zborujoč dne 1. avgusta 1909 na vrtu „Narodnega Doma“ v Ljubljani

z ogorčenjem obsoja brezvestno obstrukcijo slovenskih klerikalcev in čeških agrarcev, ki je dala Bienertovi vladi ugodno priliko za zaključenje državnega zbora v trenutku, ko je imela nujne ljudske potrebe parlamentarno rešiti, ter protestira proti ravnanju vlade, ki postavlja svoj obstanek nad najvitalnejše interese delavnega ljudstva.

Shod izreka, da je počenjanje S. L. S. slovenskemu narodu, po svoji ogromni večini proletaričnemu, škodljivo ter odbija z vso odločnostjo klerikalne deklamacije o svojem slovenstvu in slovanstvu kot politično hinavščino, izmišljeno, da bi se nezadostno izobrazilo in indiferentno ljudstvo preslepilo o pravih namenih klerikalne stranke.

Shod konstatira, da je agrarno stremljenje po trajnem podraženju najnujnejših živih pogubno za slovenski narod, čigar ogromna večina je prisiljena, kupovati hrano, pa je torej ob sedanjih neznošnih draginjah obsojena na lakoto.

Shod zahteva, da se čimprej skliče državni zbor in da se mu predlože vsi načrti in predlogi socialnega značaja, ki bi se bili lahko rešili ali pa vsaj pospešili v zadnjem zasedanju in ki bi lahko ublažili vladajočo draginjo ter deloma izboljšali položaj delavskega razreda. Shod pričakuje od vlade, da porabi ves svoj vpliv pri ogrski vladi za trgovinske pogodbe z balkanskimi državami v prid delavnemu in konzumirajočemu ljudstvu ter za odpravo žitne carine.

Od slovenskih poslancev brez razlike stranke zahteva shod, da se spomnijo svojih dolžnosti, ki jim jih nalagajo mandati, pridobljeni od širokih plasti ljudskih volilcev, ne pa od kapitalističnih in agrarnih privilegirancev, da toraj vodijo politiko, ki omogoči širokim plastem prebivalstva boljše gospodarsko in socialno življenje brez ozira na egoistične, protiljudske zahteve nenasitnih velekapitalistov in veleagrarcev.

Glede na narodno vprašanje obsoja shod vse lokalne krparije, ki bolj podpirajo šovinizem nego da bi ga odpravljale in zahteva zakon, ki reši vprašanje za celo državo in za vse narode sočasno in popolnoma enakih demokratičnih načelih v zmislu narodne avtonomije. Shod pa tudi zahteva, da se vpelje splošna in enaka volilna pravica tudi za deželne zbornice in za občinske zastope, kjer je delavsko ljudstvo večinoma še zdaj politično in gospodarsko brezpravno.

Člani shoda se zavezujejo, da bodo vsak v svojem krogu z vso močjo delovali, da spozna ljudstvo položaj in prave vzroke svoje bede, ter neumorno agitirali za socialno demokracijo, edino v resnici ljudsko, interese izkoriščanih delavnih razredov zastopajočo stranko.

Strokovni pregled.

K predlogu predstojništva Unijskega vodstva, objavljen v „Glück auf“ z dne 1. julija t. l. glede na spremembo opravilnika, naznanja podružnica „Unije“ v Idriji naslednje pomisleke:

Idrijski kakor vsi ostali rudarji v avstrijskih deželah so v primeri z nemškimi in češkimi rudarji v kulturnem oziru jako zaostali. Vzrok je ta, da žive rudarji v teh krajih po večini v malih skupinah in po nekod čisto od sveta ločeni. Vsled tega, in radi slabih gmotnih razmer tudi živi v nekaterih krajih čisto vdomačen rod za rod, medtem ko se rudarji v bolj obljudenih krajih pogostoma preseljujejo. Kot taki nimajo tudi nobenih v materinskem jeziku pisanih, strokovnih listov in ne agitatorično izvežbanih moči, ki bi probujale zavest za združitev v strokovni organizaciji. Vsled takih razmer pa tudi nima v teh krajih „Unija“ rudarjev tistega vspeha kakor v ostalih deželah, če se je tudi ustanovilo organizacijo. Vzrok nevspehov pa je tudi, da se od malih na novo ustanovljenih organizacij in čisto indiferentnih ter slabo gmotno situiranih ljudi zahtevajo takoj enaki prispevki k organizaciji kakor jih imajo oni rudarji, ki že sami čutijo potrebo organizacije in razumevajo pomen visokih prispevkov. Unijsko predstojništvo predlaga za aktivno uslužbene člane povisjanje tedenskih prispevkov od 30 na 40, oziroma 50 vin, ter dostavlja za mladoletne delavce obsega spola in provizioniste, ki so bili že v aktivni službi člani „Unije“ sedaj III. razred s prispevkom 20 vin, na teden, dočim so dosedaj imeli izpod 20 let stari člani in provizionisti II. razred s prispevkom 15 vin, na teden, ter jim je bilo prosto, če so hoteli nadalje ostati člani višjega razreda. Nasproti povisanim prispevkom stavi vodstvo „Unije“ v primeri povisjanja le malo povečanje podpor.

Največ bi se povisale brezposelne podpore, ki pa pridejo le tam v poštev, kjer je delavstvo v velikih skupinah vposleno ter se menjuje od enega k drugemu rudniku. Pri onih rudnikih, kjer so rudarji v malih skupinah, so boljše stalno naseljeni in so poleg tega vsled navedenih razmer slabo ali pa celo nič organizirani; tu pride le v izvanrednem slučaju v poštev brezposelna podpora. Visoki članski prispevki so v takih krajih le ovira v razvoju organizacije. Z dostavkom k opravilniku na četrti strani se tudi ne strinjamo, ker se pravi, da velja pristop iz nižjega v višji razred s pravicami višjega razreda šele tedaj, ako je član plačal 52 tedenskih prispevkov višjega razreda. Če pa pristopi iz višjega v nižji razred, se pa takoj zmanjšajo pravice, ko se vpiše prestop. Še bolj nezmislivo pa je pri tem dostavku, da bi bili provizionisti, ki so kot aktivni rudarji več let plačevali članarino I. ali II. razreda, potem primorani, stopiti v III. razred. Tudi tedenska bolniška podpora je premajhna; naj bi se v primeri z doneski višje odmerila, ali pa naj bi se doba bolniških podpor podaljšala v slučaju težke bolezni članov. Dalje je podpora za izpod 14 let stare otroke pri stavki tudi minimalna. Kajti pri dolgotrajni stavki ni mogoče članu z večjo družino poleg navedenih podpor eksistirati, kar lahko povzroči kršitev stavkine discipline ali pa celo stavkazo. Dalje poroča Unijsko predstojništvo, da pričnejo z začetkom prihodnjega leta izhajati tedensko trije, že dosedaj rudarski strokovni listi in sicer: „Glück auf“, „Nazdar“ in „Gornik“ ki so glasila onih rudarjev, ki smo jih v začetku navajali, da so na višji kulturni stopnji kakor Slovenci v planinskih deželah. Na nas se toroj niti ne z agitatoričnega stališča ne ozira. Mi ne zavidamo tega, da imajo drugi rudarji, dasi smo tudi mi enako vredni člani Unije, boljše razvito strokovno časopisje kakor mi, ker vemo, da smo, ne po lastni krivdi, zaostali z dolžnostmi glede na organizacijo drugih dežel. Ampak kot taki zahtevamo, da se enkrat v tem oziru tudi za nas nekaj stori. Unijsko vodstvo je dobro poučeno, da le dobro strokovno časopisje naredi močne organizacije, po katerih vsi stremimo. Slovenski rudarji imamo danes za svoj strokovni list „Rdeči Prapor“; ta pa je obenem organ jugoslovanske soc. demokratične stranke in notabene političen list, ki mu ni mogoče prinašati tega, kar bi se saj izdaleka smelo zahtevati od strokovnoga glasila slovenskih rudarjev, katerih pač ni malo in bi bili s pozitivnim poukom v svoji stroki prejalislej člani skupne Unije. Če se hoče, da se uspešno, pospeši organizacija rudarjev tudi v naših planinskih deželah, potem naj se upoštevajo od vseh sodrugov, ki bodo poslani na Unijski zbor za naše slovanske okraje, predlogi podružnice idrijske, ki se glase:

1.) Vsi moški in ženski člani nad 20 let stari, ostanejo polnopravni člani II. razreda s prispevkom 30 vin, na teden, z istimi pravicami, kakor jih določa sedanjí opravilnik. Oni člani, ki hočejo prostovoljno vstopiti v I. razred s prispevkom 50 vin, na teden, pa so deležni onih pravic, ki so določene v premenbi opravilnika za I. razred. Provizionistom, ki so bili v aktivni službi 52 tednov člani Unije I. ali II. razreda, je prosto, če hočejo tudi nadalje ostati v teh razredih z vsemi dolžnostmi in pravicami kakor prej, ko so bili v aktivni službi. Le za izpod 20 let stare člane in prostovoljno prestopivše provizioniste velja III. razred s prispevkom 15 vin, na teden. Za člane prestopivše iz višjega v nižji, ali iz nižjega v višji razred, veljajo takoj pri vpisu prestopa pravice enega razreda, v katerega je član pristopil, ako je bil 52 tednov član prejšnjega razreda.

2.) Unija naj ustanovi za rudarje slovenskih dežel slovenski strokovni list, ki bo izhajal 4krat na mesec kot obligatorično glasilo slovenskih rudarjev.

3.) Unijski zbor naj sklene zvišati podporo onim članom, ki se izkažejo pri vodstvu podružnice in vodstvu Unije z zdravniškimi spricvalom, da so v domačem kraju neozdravljivi, da morajo na priporočilo zdravnika v zavod, kjer je za njihovo zdravje primerno poskrbljeno.

Ljubljana. V sredo, dne 4. avgusta 1909, se vrši v čitalnici združenih organizacij javno predavanje „o pomenu obrtnega sodišča za delavce“. Sodrugi, pridite k temu predavanju, ki se začne ob 8. uri zvečer v kar največjem številu. Potrebno je, da se pravočasno poučimo o sestavi in delokrogu tega sodišča, posebno že radi tega, ker bo tudi v Ljubljani v kratkem tako sodišče ustanovljeno.

Iz stranke.

o Tržaški sodrugl so vabljene, da se udeležijo zborovanja, ki bo v sredo, dne 4. t. m. ob 8. uri zvečer v Delavskem domu I. nadstr. To je nadaljevanje zborovanja, ki je bilo v petek, dne 30. m. m. Zato prosimo vse sodruge, zlasti one, ki so se udeležili v petek, da se gotovo udeležijo tudi jutranjega zborovanja. Na dnevnem redu so jako važne zadeve in je mnogobrojna navzočnost sodrugov nujno potrebna.

Sodrug Postler umrl. Na Dunaju je v nedeljo dne 25. m. m. umrl sodrug Josef Postler, 48 let star, v splošni bolnišnici. Bil je tajnik zveze kožnih delavcev in je urejeval njeno glasilo. Pokopali so ga v sredo.

Zadnje vešti.

Delavsko gibanje na južni železnici. V Ljubljani je bil včeraj dopoldne shod stavbenih delavcev južne železnice od Maribora do Trsta, katerega se je udeležilo 360 odposlancev. Centralo železničarske organizacije je zastopal sodrug Somitsch, iz Trsta pa je bil navzoč tajnik sodrug Kopač. Pokazalo se je, da je položaj vsled travoglavosti stavbnega ravnateljstva zelo napet. V debati se je oglasilo tudi mnogo zunanjih delegatov, ki so poročali, kako razburjeni so tovarisi, ker se ravnateljstvo prav nič ne ozira na njihove zahteve. Sklenilo se je, poslati 15 člansko deputacijo, v kateri so zastopani vsi odseki, k stavbinskemu ravnatelju Pichlerju, med tem pa se ima med delavci izvesti splošno glasovanje o taktiki. Odposlanci na shodu so se soglasno izrekli za stavko, ako bi ravnateljstvo ostalo na sedanjem stališču. Ako bi gospod Pichler odklonil deputacijo, se ima to takoj brzojavno naznaniti zaupnikom vseh odsekov, in če med tem triletinska večina delavcev v tem zmislu glasuje, se tedaj nemudoma ustavi delo. Deputacija se je izvolila in se odpelje na Dunaj, čim jo obvesti centrala, kar se zgodi v par dneh.

Nov kazenski zakonik. Dunaj, 2. avgusta. Justični minister je povabil profesorja Lamaša in Glajspaha, sodnijskega predsednika Vitorellija, dvornega svetnika Šoberja ter dvornega tajnika Ritnerja, naj se poleti posvetujejo o načrtu novga kazenskega zakonika. Omenjeni gospodje so imeli zadnji teden na Brenerju vsak dan konferenca, ki so se v soboto končale. Upa se, da se predloži novi načrt že v jeseni državnemu zboru.

Narodna zveza. Zader, 2. avgusta. „Narodni List“ (Biankinijevo glasilo) polemizira s „Slovenecem“ in z „Edincem“ ter pravi, da je Ploj v imenu protiostrukcionistov že naznanil Šusteršiču izstop iz „Narodne Zveze“.

Osební davki. Dunaj, 2. avgusta. Danes so objavljene podrobne številke o dohodkih osebnih davkov za leto 1908, ki izkazujejo skupno 1883 milijonov, t. j. za 13 milijonov več od leta 1907. Same pridobitni davek je padel za 150.000 kron. Davek na delnice izkazuje za 8.193.550 kron, osebni dokodninski davek za 4.030.666 kron več. Deželam se odkaže okrog 17 milijonov, med tem Štajerski 895.094, Koroski 211.653, Kranjski 202.415, Trstu 316.262, Istri 117.702 kroni.

Položaj na Španskem. London, 2. avgusta. Danes se ima začeti po vsi Španiji splošna stavka. „Daily Telegraph“ javlja, da je, sočec po pripravah, pričakovati popolno otrpnenje prometa in trgovine, zlasti da bo ustavljen dovoz živeža.

London, 2. avgusta. „Daily Mail“ poroča, da se odpelje kralj danes v Biarritz. Misli se, da se oblasti boje za kraljevo življenje.

San Sebastian, 2. avgusta. Kralj je izrekel željo, da bi šel v Barcelono, toda ministri so mu odločno odsvetovali. — V Barceloni so trgovine večinoma zopet odprte, ljudje se upajo na ulico; časopisi niso izšli.

London, 2. avgusta. V Barceloni je ubitih 400 oseb.

San Sebastian, 2. avgusta. Vest, da so se že izvršile smrtne obsodbe, je napačna. Sodbe so šele predložene v potrdilo.

V Maroku. Melilla, 1. avgusta. Sinoči so Kabili napadli vlak s proviantom na prvi rudniški železnici. Španci, ki so jih pognali v beg, so izgubili stotnika, dva vojaka pa sta bila ranjena. Madrid, 2. avgusta. Časopisje poroča, da bo vlada zahtevala od maročanske vlade povrnitev škode. Misli se, da se že v kratkem odpošlje nota v tem zmislu.

Alhucemas, 2. avgusta. Mavri so začeli streljati na Alhucemas.

Carjevo potovanje. Spithead, 2. avgusta. Jahta „Standard“ s carjem in njegovo ženo, spremljana od angleških in ruskih torpedovk in križark, je popoldne dospela sem. Car Nikolaj se je prepejal na jahto „Vittoria and Albert“, ki se je zasedrala pri ruskih ladjah, da zajtrkuje pri angleškem kralju.

Pariz, 2. avgusta. Izvoljskij je potrdil, da namerava car v jeseni obiskati Italijo in Turčijo.

V Perziji. Teheran, 2. avgusta. Sinoči so se perzijski kazaki spopadli s pristaši bivšega šaha, ker so odpuščeni šahovi vojaki ukradli več konj ter oplenili razne kmetije. Pričakuje se po noči še več spopadov. — Danes se je izvršila smrtna obsodba nad visjim topniškim častnikom.

Naročajte in širite naš list!

Socialni pregled.

** Stavka klesarjev v Trstu. Klesarji pri tvrđki Tamburlini & Miani v Trstu so v četrtek dne 22. t. m. sklenili stopiti v stavko. Drugi klesarji, ki so se tega dne zvečer zbrali v velikem številu v „Delavskem domu“, so sklenili bojkotirati imenovano tvrđko. Zakaj? V Trstu je kakor veokrat v letu, tudi sedaj malo klesarskega dela.

Pa kljub temu, da so se delodajalci pred kratkim zavezali napram delavcem, da ne bodo dajali izvršitve raznih del izven mesta, kljub temu, da je v Trstu malo klesarskega dela, je imenovana tvrdka prezrla pogodbo z delavci in odslovila 7 klesarjev, češ, da ni dela, a dala je izvršiti veliko dela za tržaško ljudsko šolo na Belvederju v Istri. To je torej povod stavki in bojkotu. Toda stavka se je razširila. Pretečeni petek je tvrdka Bello sprejela na delo enega klesarja. Toda že prej nego je delavec sploh začel delati, mu je imenovana tvrdka delo zopet odpovedala. Delodajalec je bil namreč v trenutku izvedel, da je dotičnik delal pri tvrdki Tamburlini & Miani ter da sedaj stavka. Tisti dan se je pa pripetilo nekaj kakor kaplja kaplji podobnega drugemu stavkujočemu delavcu pri tvrdki Nepitello. Delavci imenovani dveh tvrdk so takoj zahtevali, da se omenjena delavca vzameta zopet na delo. V drugem slučaju bi bili tudi oni prisiljeni delo odstaviti. Na odgovor so čakali delavci do pretečenega pondeljka. Ker ga pa le ni bilo, so izvršili svoj sklep ter stopili v stavko. V pondeljek popoldne so delodajalci klesarji, združeni v društvu «Adriatica» sklenili, odpovedati delo vsem svojim delavcem. Delavci pa, ki so to odpoved dobili, so delo takoj zapustili. V pondeljek zjutraj so se zbrali vsi stavkujoči delavci v «Delavskem domu» in so na shodu, kateremu je predsedoval sodrug Catalan, predsednik organizacije klesarjev, sklenili vstrajati v stavki, dokler se jim ne ugotovi sledeče: «Delodajalci naj se zavežejo, da bodo vzeli na delo vse delavce brez razlike, t. j. tudi tiste stavkujoče pri tvrdki Tamburlini in Miani. Zavežejo se, da bodo vse tržaško in v Trstu nakazano delo izvršili v Trstu in ne drugod (ter da vsakemu stavkujočemu delavcu plačajo z normalno dnevno plačo ves čas stavke.) — Stavkujočih delavcev je 130.

BLUZE v težki svili, volni in drugim modnim blagu, v krasnih modelih, naj-novejša modna krilla, kostume, dežne plašče, otročje obleke, krstno opravo, prepdasnike, vsevrstno perilo in druga oblačila. Naj-finejše otročje kapice, klobučke, plaščke, parličke modro, nogavice, rokavice, jopice in druge pletenine. — Fino zavrtnice, naramnice, ovrtnike, srajce in drugo perilo za gospode priporoča največja narodna konfekcija

M. Kristofič-Bučar

Stari trg 28 Ljubljana Stari trg 28

Zunanja naročila se izvršujejo takoj in ceno. Cene radi male režije brez konkurence. 52—37

Telefon št. 177

L. Tomažič

zaloga piva

v Spodnji Šiški pri Ljubljani.

Gosp. gostilničarjem in p. n. slavnemu občinstvu priporočam

**zagrebško in
: ošeško pivo :**

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Bartl.

Kavarna
'Unione' v Trstu
ulica Caserma in Torre Blanca
se priporoča.

Stanovanja

v Rožni dolini štev. 204

se oddajo s 1. novembrom t. l. Jako prilična za delavce. — Poizve se istotam vsak dan od 4. ure 3—1 popoldne do 8. ure zvečer.

Prometna pisarna

PETER MATELIČ -- Ljubljana
Šelenburgova ulica štev. 7 -- nasproti glavne pošte

se priporoča za

posredovanja o nakupu in prodaji hiš, posestev, stavbenih parcel, vsake vrste obrti v mestu kakor tudi na deželi. Naprodaj ima tudi mnogo raznovrstnega pohištva.

Preskrbi stanovanja!

Zavod za snaženje stanovanj in oken. :: Plakatiranje lepakov in reklamno podjetje.

Največja zaloga, najboljša in najcenejša tvrdka za naročevanje ozir. nakupovanje!

Čopčev za pleskarje, sobne slikarje, zidarje, mizarje.

Lakov, pristnih angleških za vozove.

Emajlne prevlake, pristne, v posodicah po 1/2, 1/4, 1/8 in 1 kg. 104—67

Jantarjeve glazure za pode. Edino trpežno in najlepše mazilo za trde in mehke pode.

Voščila, štedilnoga, brezbarvnega in barvastega za pode; najcenejše in najboljše.

Rapidola, pripravnega za vsakovrstne prevlake.

Brunolina za barvanje naravnega lesa in pohištva.

Olje in mazilo za stroje, olje proti prahu.

Maščobo za usnje.

Oljnatih barv, priznani najboljsh.

Oljnatih barv v tubah, g. dr. Schönfelda.

Firneža, prirejenega iz lanenega olja, kranjskega.

Steklarskega kleja, pristnega, zajamčeno trpeznega.

Gipsa, alabasterskega in štukaturnega.

Karbollneja, najboljsega.

Fasadnih barv za apno.

Barv, suhih, kemičnih, prstenih in rudninskih.

Kleja za mizarje in sobne slikarje.

Vzorcev za slikarje, najnovejših.

Ustanovljeno
l. 1892.

Adolf Hauptmann v Ljubljani

Ustanovljeno
l. 1892.

I. kranjska tovarna oljnatih barv, firnežev, lakov in steklarskega kleja.

Najbolj varno naložen denar

je v slovenski

Mestni hranilnici ljubljanski

Stanje hranilnih vlog nad 36 milijonov kron.

Rezervni zaklad nad 1 milijon kron.

Za varnost denarja je porok poleg rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem premoženjem in vso svojo davčno močjo. V to hranilnico vlagajo sodišča denar mladoletnih otrok in župnišča cerkveni denar.

Mestna hranilnica ljubljanska sprejema hranilne vloge vsak dan od 8 do 12. ure dopoldne in od 3. do 4. ure popoldne, jih obrestuje po 4 1/2 % ter pripisuje nevzdignjene

obresti vsakega pol leta h kapitalu.

Dne 1. in 16. vloženi denar se obrestuje takoj.

Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica sama in ga vlagateljem ne zaračuni.

Denar se lahko pošilja tudi po pošti.

Sprejemajo se tudi vložne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje prenehalo.

Posoja se na zemljišče po 4 3/4 % na leto. Z obrestni obenem plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo skupaj ravno 5 % izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 1/2 leta. Kdor plačuje 6 % izposojenega kapitala, poplača dolg v 33. letih. Dolžnik more poplačati svoj dolg tudi poprej, ako hoče.

Posoja se tudi na menice in vrednostne papirje. — Mestna hranilnica izdaja lične

domače hranilnike

proti vlogi 4 kron, ki se takoj obrestujejo. Priporočamo jih zlasti staršem, da z njimi otroke navajajo k varčnosti. — V podpiranje slovenskih trgovcev in obrtnikov je vpeljala ta slovenska hranilnica tudi **kreditno društvo.**

Mestna hranilnica ljubljanska se nahaja v lastni palači v

Prešernovih, prej Slonovih (Elefantnih) ulicah 3.

Tiska (v. Pr. Lampret v Kranju.